

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 17Saz/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724100341
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šmahovská
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:0724100341.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Šmahovskou, v právnej veci žalobcu: A. B., narodený XX. XXXXX XXXX, štátna príslušnosť: C. B. D., bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného Centrom právnej pomoci, kancelária Komárno, so sídlom Dunajské nábrežie 14, Komárno, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Mobilná jednotka PZ Bratislava, so sídlom Regrútska 4, Bratislava, o správnej žalobe žalobcu vo veci zaistenia, podanej proti rozhodnutiu žalovaného č. C./XXXX-XX z XX. XXXXXXX XXXX, takto

rozhodol:

- Správny súd v Bratislave žalobu zamietá.
- Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie rozhodnutí o zaistení

1. Rozhodnutím č. C./XXXX-XX zo dňa XX. XXXXXXX XXXX (ďalej len „rozhodnutie o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov“) žalovaný zaistil žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) ako žiadateľa o udelenie azylu na čas nevyhnutne potrebný, najviac do XX. XXXXXXX XXXX a ponechal ho naďalej umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZpC“). Žalobca bol prvotne zaistený a umiestnený do ÚPZpC ešte dňa XX. XXXX XXXX rozhodnutím č. C./XXXX-XX (ďalej len „rozhodnutie o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov“) na účel výkonu administratívneho vyhostenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na čas nevyhnutne potrebný, najviac do XX. XXXX XXXX, pričom dňa XX. XXXX XXXX mu žalovaný rozhodnutím č. C./XXXX-XX (ďalej len „rozhodnutie o predĺžení zaistenia“) predĺžil zaistenie postupom podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX, následne dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX mu žalovaný rozhodnutím č. C./XXXX-XX (ďalej len „druhé rozhodnutie o predĺžení zaistenia“) predĺžil zaistenie postupom podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX, dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX mu žalovaný rozhodnutím č. C./XXXX-XX (ďalej len „rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia“) predĺžil lehotu zaistenia postupom podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX a dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX mu žalovaný rozhodnutím č. C./XXXX-XX (ďalej len „druhé rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia“) predĺžil lehotu zaistenia najviac do X. XXXXX XXXX.

2. Žalovaný vyššie uvedené rozhodnutia o zaistení založil na zisteniach, podľa ktorých dňa XX. XXXX XXXX bola hliadka Krajského dopravného inšpektorátu Policajného zboru Bratislava vyslaná

operačným dôstojníkom na 70 kilometer diaľnice D2, kde sa mala po krajnici pohybovať jedna osoba. Hliadka po príchode na miesto spozorovala osobu, ktorú vyzvala podľa § 18 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, aby predložila doklad totožnosti, na čo lámanou angličtinou odpovedala, že nemá žiadny doklad a že pochádza z C.. O skutočnosti bol vyzvaný žalovaný, pričom žalobca bol následne eskortovaný na oddelenie Mobilnej jednotky PZ Bratislava hliadkou Krajského dopravného inšpektorátu. Vykonanými lustráciami v informačných systémoch Policajného zboru Slovenskej republiky bolo zistené, že žalobca nedisponuje oprávnením k zdržiavaniu sa na území Slovenskej republiky, resp. schengenského priestoru, v nadväznosti na čo žalovaný dňa XX. XXXX XXXX vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu č. C./XXXX-XX z územia Slovenskej republiky na územie C. B. D., za súčasného uloženia zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na obdobie 3 rokov. Keďže sa žalobca vzdal práva na odvolanie, rozhodnutie o administratívnom vyhostení nadobudlo právoplatnosť dňa XX. XXXX XXXX. V bezprostrednej nadväznosti bol žalobca zaistený rozhodnutím o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a umiestnený v ÚPZpC, pričom jeho zaistenie bolo následne predĺžené rozhodnutím o predĺžení zaistenia najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX, druhým rozhodnutím o predĺžení zaistenia najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX, rozhodnutím o predĺžení lehoty zaistenia najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX a druhým rozhodnutím predĺžení lehoty zaistenia najviac do X. XXXXX XXXX.

3. Dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX bolo žalovanému doručené stanovisko z ÚPZpC, obsahom ktorého bolo oznámenie, že žalobca dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX, t. j. počas trvania jeho zaistenia na účel podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Žalovaný následne vydal napadnuté rozhodnutie č. C./XXXX-XX z XX. XXXXXXXXXX XXXX, ktorým zaistil žalobcu podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov ako žiadateľa o udelenie azylu na čas nevyhnutne potrebný, najviac do XX. XXXXXXXXXX XXXX. Žalovaný dospel k záveru, že žalobca podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' výkon jeho administratívneho vyhostenia a to aj s ohľadom na okamih podania žiadosti, keďže existoval reálny predpoklad realizácie administratívneho vyhostenia. Žalovaný mal preukázané, že žalobca požiadal o azyl až v momente, kedy bol stanovený dátum návratu do C. B. D. návratovým špecialistom agentúry Frontex. Žalobcovi bola daná možnosť požiadať o azyl celkovo v šiestich zápisniciach o podaní vyjadrenia, pričom túto možnosť nevyužil. Taktiež žalovaný vychádzal z vyjadrení žalobcu, že z C. odišiel kvôli zlej ekonomickej situácii. Z dôvodu, že žalovaný považoval žalobcu za žiadateľa o azyl, u ktorého je podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie, správny orgán nerozhodol o prepustení žalobcu a následom prevoze do Záchytného tábora v Humennom.

II. Žaloba a jej dôvody

4. Žalobca podal dňa XX. XXXXXXXXXX XXXX správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), domáhajúc sa zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného a prepustenia zo zaistenia.

5. Nesúhlasil s rozhodnutím žalovaného o jeho zaistení ako žiadateľa o udelenie azylu. Podľa jeho názoru žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre jeho nedostatočné odôvodnenie. S poukazom na ustanovenie § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov bol toho názoru, že účelom zaistenia žiadateľa o azyl podľa tohto zákonného ustanovenia je jeho ponechanie v zaistení, aby nedošlo k zmareniu jeho následného odsunu z územia dotknutého štátu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Rozhodnutie žalovaného preto musí obsahovať v súlade s § 88a ods. 1 písm. c) a § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov presvedčivé zdôvodnenie, že v danej veci nebolo možné uplatniť iné menej závažné prostriedky než zaistenie; že žiadosť o azyl bola výlučne účelová; a že naďalej existuje reálna možnosť následného vyhostenia žalobcu z územia Slovenskej republiky, pričom zrealizovanie účelu zaistenia možno uskutočniť v zákonnom stanovených lehotách. Napadnuté rozhodnutie žalovaného tieto atribúty riadneho odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu o zaistení žiadateľa o azyl nespĺňa a jeho držanie v zaistení na jeho podklade je preto nezákonné. Ďalej poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 147/2013-50 zo dňa 9. októbra 2013, rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11, rozsudky Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sža/35/2014 z 2. októbra 2014, sp.zn. 10Sža/38/2014 z 5. novembra 2014, pričom namietal, že žalovaný prijal nesprávny

záver o účelovosti žiadosti o azyl bez potrebných skutkových zistení a náležitého dokazovania dôvodov jeho žiadosti o azyl, ktoré sú ale nevyhnutným predpokladom na to, aby mohol žalovaný ponechať v zaistení cudzinca po tom, čo požiadal o udelenie azylu v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Podľa názoru žalobcu nesprávny a predčasný záver o účelovosti žiadosti o azyl a o riziku úteku vyvodil žalovaný iba z toho, že žalobca nepožiadal o azyl hneď pri jeho zadržaní. Poukázal, že podal žiadosť o azyl akonáhle to bolo možné. Žalobca žiadosťou o azyl realizuje svoje právo na azyl. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je podľa názoru žalobcu zrejmé, že žalovaný vôbec nezisťoval konkrétne dôvody žalobcovej žiadosti o azyl a ani ich následne nekonfrontoval so všeobecne dostupnými informáciami o krajine pôvodu žalobcu. Ďalej namietal, že ako žiadateľ o azyl má právo byť umiestnený v zariadeniach spadajúcich pod ministerstvo vnútra. Uviedol, že o azyl požiadal z dôvodu, že v krajine pôvodu mu hrozí smrť, nakoľko v krajine pôvodu bol prenasledovaný kvôli náboženstvu a taktiež protivládny názorom a postojom. Fakticky je zaistený už od XX. XXXX XXXX. Nie jeho vinou sa nepodarilo v stanovených lehotách realizovať vyhostenie. Žalobca chce zostať na Slovensku, nájsť si tu prácu a zostať tu žiť. Žalobca bol tiež toho názoru, že žalovaný v rozhodnutí o zaistení žalobcu neodôvodnil náležite a na individuálnom princípe prejednávania vecí dĺžku stanovenej doby zaistenia. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR je takéto pochybenie podstatnou vadou, ktorá ovplyvňuje zákonnosť celého rozhodnutia, pretože doba zaistenia je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia.

III. Vyjadrenie žalovaného

6. Ku žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý považuje ďalšie zaistenie žalobcu za účelné a žiadal, aby Správny súd v Bratislave správnu žalobu zamietol ako nedôvodnú. Podľa jeho názoru, žalobcovi bola daná možnosť v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), č. C./XXXX-XX pred vydaním rozhodnutia o zaistení, ako aj v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku pred vydaním rozhodnutia o predĺžení zaistenia, ako aj v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku č. C.- XXX/XXXX-XX o predĺžení zaistenia, ako aj v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku č. C./XXXX-XX, ako aj v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1 správneho poriadku č. C.- XXX/XXXX-XX aby sa vyjadril k prekážkam vyhostenia do C. B. D.. Poukázal, že v uvedených zápisniciach žalobca uviedol, že z domovskej krajiny odišiel z ekonomických dôvodov a nechce sa tam vrátiť a taktiež žalobca uviedol, že mu tam nehrozí trest smrti, resp. neľudské zaobchádzanie. Bola daná možnosť žalobcovi, či chce požiadať o azyl na území Slovenskej republiky, čo v zápisnici odmietol. Žalobca požiadal o azyl až dňa XX. XXXXXXX XXXX v ÚPZpC Medveďov. Žalovaný ďalej uviedol, že v rozhodnutí o zaistení žalobcu skúmal možnosť uloženia miernejších opatrení a v tomto prípade je zrejmé, že účastník konania nemá zabezpečené žiadne ubytovanie na území Slovenskej republiky a ani nemá dostatočné finančné prostriedky, ani si ich nevie zabezpečiť. Žalovaný mal preto preukázané, že žalobca by tieto stanovené podmienky nevedel splniť a preto ani žalovaný nemohol takúto povinnosť uložiť ako alternatívu voči zaisteniu žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia. Žalovaný poukázal, že žalobca v zápisnici C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, C.- E.- XXX/XXXX-XX, C./XXXX-XX, C./XXXX-XX uviedol, že na území Slovenskej republiky nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, taktiež neuviedol žiadnu osobu, ktorá by mu poskytla ubytovanie. Na základe uvedeného žalovaný nemohol rozhodnúť podľa § 89 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, teda nemohol žalobcovi uložiť hlásenie pobytu. Žalobca taktiež nedisponoval potrebnými finančnými prostriedkami, ktoré by pokryli jeho zotrvanie na území Slovenskej republiky, až do realizácie administratívneho vyhostenia. K uloženiu miernejších donucovacích opatrení, nepristúpil žalovaný aj preto, že v čase vydania rozhodnutia o zaistení vedenom pod č. C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, sa domnieval, že žalobca by nezotrval na určenom mieste a zneužil by inštitút alternatívy zaistenia, teda existencia rizika úteku je dôvodná. Žalobca taktiež v zápisniciach C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, C./XXXX-XX, C./XXXX-XX a C./XXXX-XX uviedol cieľovú krajinu Taliansku republiku.

7. K účelovosti žiadosti o udelenie azylu žalovaný uviedol, že táto vykazuje vysokú mieru podozrenia z účelového podania. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovi bola daná možnosť požiadať o azyl na území Slovenskej republiky v šiestich zápisniciach o podaní vyjadrenia, ktorú žalobca nevyužil, taktiež túto možnosť nevyužil ani po umiestnení v ÚPZpC Medveďov a to počas viac ako 7 mesiacov. Žalobca požiadal o azyl až dňa XX. XXXXXXX XXXX, čo je viac ako 7 mesiacov po začatí administratívneho

konania. Žalobca podľa názoru žalovaného nemal záujem žiadať o azyl alebo o jednu z foriem medzinárodnej ochrany, či už na území Slovenskej republiky alebo taktiež v prvej bezpečnej krajine, teda v Grécku. Rozhodnutie požiadať o azyl na území Slovenskej republiky učinil až v momente, kedy bol naplánovaný jeho transfer do domovskej krajiny za účelom realizácie jeho vyhostenia na územie C. B. D.. Žalobca sa taktiež pred pracovníkmi UPZpC Medveďov vyjadril, že nakoľko sa nechce vrátiť na územie domovskej krajiny jeho prípadné letecké vyhostenie bude mariť. Tieto dôvody viedli žalovaného k záveru, že existuje významné podozrenie, že žiadosť o azyl bola zo strany žalobcu podaná účelovo, a v prípade jeho ubytovania v špecializovanom ubytovacom centre a zariadení pre žiadateľov o azyl by mohlo dôjsť k úteku resp. opusteniu územia Slovenskej republiky a tým aj k zmareniu administratívneho vyhostenia. Žalovaný bol preto toho názoru, že účel ako aj účelnosť zaistenia žalobcu trvá, nakoľko existuje vysoká miera rizika, že sa zo strany žalobcu jedná o účelovú žiadosť o azyl. Uviedol tiež, že námietky žalobcu sa mali zamerať na osvedčenie nezákonnosti trvania zaistenia a to z dôvodu, že neexistuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Vo vzťahu k namietanej dĺžke stanovenej doby zaistenia žalovaný uviedol, že nevyužil maximálnu lehotu zaistenia žalobcu, čím dodržal zásadu primeranosti. Pri určení dĺžky doby zaistenia žalovaný prihliadal na účelnosť a efektívnosť zaistenia, pričom podľa jeho názoru reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia stále trvá.

IV. Relevantná právna úprava

8. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

9. Podľa § 77 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov, ak cudzinec, proti ktorému sa vedie konanie o administratívnom vyhostení alebo konanie o zákaze vstupu podľa tohto zákona, podá žiadosť o udelenie azylu, policajný útvar vydá rozhodnutie o prerušení konania o administratívnom vyhostení až do rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu a ďalej postupuje podľa osobitného predpisu; konanie o zákaze vstupu policajný útvar rozhodnutím zastaví. Ak sa cudzincovi neudelí azyl alebo neposkytne doplnková ochrana, policajný útvar, ktorý konanie o administratívnom vyhostení prerušil, pokračuje v konaní o administratívnom vyhostení; policajný útvar pokračuje v konaní o administratívnom vyhostení aj vtedy, ak cudzinec nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu.

10. Podľa § 88 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny

a) v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, ak

1. existuje riziko jeho úteku, alebo

2. štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy výkonu jeho administratívneho vyhostenia,

b) na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia,

c) na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku, alebo

d) na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy, 78) ak neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu alebo má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

11. Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

12. Podľa § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

13. Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

14. Podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit jeho administratívne vyhostenie.

15. Podľa § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov žiadateľ o udelenie azylu môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody podľa odseku 1. Celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie azylu podľa odseku 1 písm. a), b), c) alebo písm. e) nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie azylu podľa odseku 1 písm. d) nesmie presiahnuť čas zaistenia podľa § 88 ods. 4.

16. Podľa § 88a ods. 3 zákona o pobyte cudzincov na konanie o zaistení žiadateľa o udelenie azylu sa primerane vzťahujú ustanovenia § 88 ods. 4, 5, 7, 8 a 12.

17. Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

18. Podľa § 89 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, o druhu a spôsobe uloženia povinnosti podľa odseku 1 rozhoduje policajný útvar, pričom prihliada na osobu štátneho príslušníka tretej krajiny, jeho pomery a mieru ohrozenia účelu zaistenia. Povinnosť podľa odseku 1 však nemožno uložiť, ak ide o konanie vo veci administratívneho vyhostenia z dôvodu podľa § 82 ods. 2 písm. a) alebo písm. b).

19. Podľa § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar môže uložiť povinnosť podľa odseku 1 len vtedy, ak štátny príslušník tretej krajiny preukáže zabezpečenie ubytovania počas trvania tejto povinnosti a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl. O uložení povinnosti podľa odseku 1 môže policajný útvar rozhodnúť aj počas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny. Proti rozhodnutiu o uložení povinnosti podľa odseku 1 sa nemožno odvolať.

20. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

21. Podľa § 221 ods. 1 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

22. Podľa § 229 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že správna žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

V. Skutkové a právne závery správneho súdu

23. Správny súd v Bratislave ako súd vecne, miestne a kauzálny príslušný [§ 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP] v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia podľa § 221 ods. 1 SSP, posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj administratívne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru,

že správna žaloba nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. O žalobe rozhodol podľa § 228 SSP na pojednávaní uskutočnenom dňa 28. februára 2024 v neprítomnosti účastníkov konania a ich zástupcov podľa § 114 SSP, ktorí boli na pojednávanie riadne predvolaní a svoju neúčast' ospravedlnili.

24. Žalobca sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia o jeho zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre jeho nedostatočné odôvodnenie.

25. Predovšetkým správny súd konštatuje, že ak žalobca mienil podať správnu žalobu, ktorej by bolo možné priznať úspech, jeho námietky sa mali primárne zamerať na spochybnenie žalovaným osvedčenej existencie dôvodného podozrenia, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

26. Zatiaľ čo v prípade zaistenia podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov musel žalovaný náležite skúmať a osvedčiť účel zaistenia, ktorým bol v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia s čím úzko súvisí aj skúmanie otázky reálnej vyhostiteľnosti do určenej krajiny, momentom podania žiadosti o azyl až do rozhodnutia o nej tento účel resp. dôvod zaistenia odpadol. Správny súd v tejto súvislosti pre úplnosť uvádza, že zákonnosť zaistenia vykonaného podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov bola preskúmaná Správnym súdom v Bratislave, keď rozsudkom sp. zn. 14Saz/11/2023 z 2. novembra 2023, (právoplatným 17. novembra 2023) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal prepustenia zo zaistenia podľa § 221 ods. 2 SSP.

27. Na druhej strane, predpokladom zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov je podľa názoru správneho súdu vznik špecifickej situácie, ktorá je zapríčinená podaním žiadosti o udelenie azylu cudzincom, zo správania ktorého možno dôvodne predpokladať, že ju podal iba so zámerom oddialiť alebo úplne zmať jeho administratívne vyhostenie. Tým, že naplnenie účelu zaistenia je determinované postojom a správaním cudzinca – žiadateľa o azyl ku podanej žiadosti, je primárne na cudzincovi, aby až do momentu rozhodnutia o nej minimálne tvrdil, že uňho už od začiatku existovali alebo následne nastali také okolnosti, ktoré mali za následok, že o udelenie azylu žiada v úprimnej snahe zotrvať na území Slovenskej republiky. Účel zaistenia podľa vyššie citovaného ustanovenia je teda daný v období, kedy migračný úrad posudzuje jeho žiadosť o udelenie azylu a zároveň neboli zistené skutočnosti, že by cudzinec prejavil úprimnú snahu zotrvať na území Slovenskej republiky v dôsledku udelenia azylu. Správny súd je toho názoru, že v prípade zaistenia podľa citovaného ustanovenia sa v priebehu zaistenia neskúma aj vyhostiteľnosť cudzinca [ktorá sa mala skúmať v priebehu predošlého zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov], pretože tá sa momentom podanej žiadosti o udelenie azylu stala až druhoradým účelom a do poľa záujmu sa (prípadne) dostane opätovne až po rozhodnutí migračného úradu o nej. Vo vzťahu k vyhosteniu cudzinca sa v čase rozhodovania o zaistení skúma iba splnenie podmienky, či je cudzinec v čase jeho prezaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov zaistený buď podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) zákona o pobyte cudzincov.

28. Správny súd konštatuje, že žalovaný dodržal zákonom predpokladaný postup a relatívne promptne zareagoval na zmenu skutkových okolností v podobe odpadnutia dôvodu zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Rovnaké závery vyplývajú aj z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sak/1/2022 z 25. januára 2022, v zmysle ktorého „...podaním žiadosti o azyl pominul dôvod zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov (do rozhodnutia o žiadosti o udelenie azylu sťažovateľa) a nastali nové skutkové okolnosti, s ktorými bol žalovaný povinný sa vysporiadať, a to buď okamžitým prepustením sťažovateľa na slobodu alebo v prípade, ak mal za to, že u sťažovateľa je daný dôvod zaistenia ako žiadateľa o azyl, vydaním nového rozhodnutia o zaistení podľa § 88a zákona o pobyte cudzincov ...“.

29. Vo vzťahu k trvaniu účelu zaistenia a s poukazom na možnosť Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodnúť o žiadosti žalobcu podľa § 11 ods. 1 alebo § 12 ods. 1 zákona o azyle, žalovaný v odôvodnení uviedol, že Migračný úrad má možnosť rozhodnúť o žiadosti o udelenie azylu podľa § 11 ods. 1 alebo § 12 ods. 1 zákona o azyle do 60 dní od začatia konania o udelenie azylu. Počas lehoty 60 dní od začatia konania o udelení azylu stále trvá účelnosť zaistenia vzhľadom na to, že je tu existencia reálneho predpokladu, že bude možné realizovať výkon jeho vyhostenia z územia

SR v rámci maximálnej zákonnej lehoty zaistenia. Žalovaný preto dospel k záveru, že skutočnosť, že účastník konania požiadal o udelenie azylu nie je dôvodom na prepustenie, s poukazom na možnosť rozhodnutia Migračného úradu do 60 dní od začatia konania.

30. K námietke žalobcu, že žalovaný neodôvodnil náležite dĺžku stanovenej doby zaistenia správny súd uvádza, že žalovaný s poukazom na ustanovenie § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že o zaistení žalobcu rozhodol do XX. XXXXXX XXXX, počas ktorej doby bude Migračný úrad posudzovať žiadosť žalobcu o udelenie azylu. Podľa názoru správneho súdu, takéto odôvodnenie dĺžky stanovenej doby zaistenia žalobcu ako žiadateľa o azyl je dostatočné a individualizované na žalobcu, ktorý o azyl požiadal dňa XX. XXXXXXX XXXX v ÚPZpC. Maximálna lehota na zaistenie žalobcu podľa § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov pritom nebola prekročená.

31. Vo vzťahu k zaisteniu žalobcu ako žiadateľa o udelenie azylu bolo v žalobe namietané, že v prípade žiadateľov o azyl platí základný princíp, a to prezumpcia proti zaisteniu cudzinca – žiadateľa o azyl, pričom vo veci žalobcu nemali byť zistené či preukázané také skutočnosti, ktoré by bránili uloženiu miernejšieho alternatívneho opatrenia nahrádzajúceho zaistenie napr. formou hlásenia pobytu, keďže žalobca je oprávnený sa zdržiavať v azylovom zariadení, kde by mu boli zabezpečené základné potreby. Taktiež podľa názoru žalobcu nemali byť zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho ponechanie v zaistení po podaní žiadosti o azyl, či preukazovali výlučnú účelovosť jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu. K tomu treba uviesť, že v rozhodnutí o zaistení podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov žalovaný riadne zdôvodnil naplnenie účelu zaistenia, keď dospel k záveru, že existuje dôvodné podozrenie, že žalobca podal žiadosť o azyl výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie, nakoľko požiadal o azyl až po zaistení v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, v čase, kedy existoval reálny predpoklad realizácie výkonu administratívneho vyhostenia. Žalovaný poukázal, že žalobca požiadal o azyl až v momente, kedy bol stanovený dátum návratu do C. B. D. návratovým špecialistom agentúry Frontex. Žalobcovi bola daná možnosť požiadať o azyl celkovo v šiestich zápisniciach o podaní vyjadrenia, pričom túto možnosť ani raz nevyužil. Taktiež žalovaný poukázal na vlastné vyjadrenia žalobcu, ktorý uviedol, že z C. odišiel kvôli zlej ekonomickej situácii.

32. Žalovaný tiež v rozhodnutí načrtnul zákonnú úpravu § 89 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, na ktorú nadviazal, že u žalobcu je podozrenie, že podal žiadosť o azyl účelovo, preto nerozhodol o prepustení žalobcu a následnom prevoze do Záchytného tábora v Humennom. Tým, že žalobca je žiadateľom o azyl, nebolo možné uňho overovať zabezpečenie bývania ani finančné zabezpečenie (§ 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov veta prvá za bodkočiarkou). Napriek tomu žalovaný v priebehu administratívneho konania skúmal jednak otázku schopnosti žalobcu zabezpečiť si ubytovanie na území Slovenskej republiky, ako aj otázku jeho finančného zabezpečenia, pričom žalobca uviedol, že nemá pri sebe finančné prostriedky a nevie si zabezpečiť ubytovanie na území Slovenskej republiky.

33. Hoci nebolo možné priznať žiadnej z námietok prezentovaných žalobcom relevanciu a posúdiť ich ako dôvodné, správny súd si je vedomý, že správnu žalobu vo veciach zaistenia má posudzovať neformálne a nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, čo znamená, že môže prihliadnuť aj na iné skutkové a právne dôvody, ako na tie, ktoré boli uvedené v správnej žalobe. Neformálny prístup sa prejavuje napríklad v tom, že pri preskúmaní vecnej stránky správnej žaloby možno logicky vychádzať z toho, že žalobca s namietaným rozhodnutím alebo trvaním jeho zaistenia nesúhlasí, a to aj vtedy, ak by takýto záver nebol explicitne vyjadrený v žalobe, resp. by táto neobsahovala náležité odôvodnenie. Správny súd síce nie je povinný tieto dôvody vyhľadávať namiesto žalobcu, ale musí prihliadnuť na také, ktoré už vyplývajú z judikatúry. Ani na základe vlastnej činnosti však správny súd žiaden dôvod pre konštatovanie nezákonnosti resp. neexistencie trvania účelu zaistenia ku dňu rozhodovania nezistil.

34. S ohľadom na uvedené je správny súd toho názoru, že žalovaný naplnenie účelu zaistenia riadne osvedčil logickými úvahami vychádzajúcimi z vlastných vyjadrení žalobcu, stanovený účel kontinuálne existuje a zároveň nebolo zistené, že ten by ku dňu rozhodovania správneho súdu odpadol. Žalobca v správnej žalobe neprispel žiadnymi námietkami, ktoré by založili aspoň pochybnosť súdu, že jeho žiadosť o udelenie azylu nebola podaná účelovo v snahe vyhnúť sa výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Na základe vyššie uvedeného správny súd podľa § 229 SSP správnu žalobu pre jej nedôvodnosť zamietol.

35. O trovách konania správny súd rozhodol postupom podľa § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) ich náhradu nepriznal z dôvodu neúspechu v konaní a žalovanému podľa § 168 SSP nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva a o náhradu trov konania ani nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote siedmich dní od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave (§ 443 ods. 2 SSP).

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Rozsudok správneho súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia [§ 446 ods. 2 písm. d) SSP].

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti vo veciach zaistenia nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.